

مرکز خدمات حوزه های علمیه
معاونت سلامت و بیمه ها

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

برنامه سفیران سلامت طلبه

در مدارس علمیه

مقدمه

جامعه برای داشتن شهروندانی سالم و پویا، نیازمند اصلاح روش‌های زندگی و بهره‌گیری از سبک زندگی سالم است. در این زمینه، فعال کردن تمام ظرفیت‌های علمی - فرهنگی جامعه به منظور توسعه و ترویج رفتار و سبک زندگی سالم، از اهمیت بسزایی برخوردار است. به ویژه آنکه نقش هر فرد در مراقبت از سلامت خود برای سالم زیستن، مدیریت ناخوشی‌های جزئی، بیماری‌های مزمن و حاد روز به روز در حال افزایش است، به گونه‌ای که طبق برآوردها ۶۵ تا ۸۵ درصد تمام مراقبت‌ها از جنس خودمراقبتی بوده و توسط خود افراد انجام می‌شود. خودمراقبتی اقدامات و فعالیت‌های آگاهانه، آموخته شده و هدفداری است که فرد به‌منظور حفظ و ارتقای سلامت خود انجام می‌دهد.

مرکز حوزه‌های علمیه به عنوان متولی ارایه خدمات به طلاب و روحانیون و خانواده‌های ایشان همواره به لزوم نگاه ویژه به موضوع سلامت جامعه هدف حوزه به منظور بهره‌مندی حوزویان از ظرفیت ارزشمند مراجع ذی صلاح در برنامه ریزی و اجرای برنامه‌های آموزش و ارتقای سلامت با مرجعیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تاکید داشته است.

از این رو به منظور حمایت، تقویت و ترویج سبک زندگی سالم در مراکز حوزوی و فراهم نمودن زمینه‌های مناسب برای فعالیت‌های جمعی در بین طلاب با توجه به رویکرد آموزش همسانان و همچنین بهره‌گیری از توانمندی این قشر در فرهنگسازی رفتار سالم در جامعه، طرح «سفیران سلامت طلبه» با مشارکت دفتر آموزش و ارتقای سلامت و مرکز خدمات حوزه‌های علمیه با توجه به بندهای ۱ جزء ۲ و ۱۱ سیاست‌های کلی سلامت ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، بند ۱ و ۶ سیاست‌های کلی آمایش سرزمین و ابلاغ بسته خودمراقبتی به عنوان پنجمین برنامه ملی تحول سلامت تدوین شده است.

این برنامه در کلیه دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی که در منطقه تحت پوشش آنها مراکز حوزه علمیه وجود دارد اجرا خواهد شد.

اسناد بالادستی

- سیاست‌های کلی سلامت ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری: بند ۱ جزء ۲ (آگاه‌سازی مردم از حقوق و مسؤولیت‌های اجتماعی خود و استفاده از ظرفیت محیط‌های ارائه مراقبت‌های سلامت برای رشد معنویت و اخلاق اسلامی در جامعه)، بند ۲ (تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست‌های اجرایی و مقررات با رعایت اولویت پیشگیری بر درمان، ...) و بند ۱۱ (افزایش آگاهی، مسؤولیت‌پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت با استفاده از ظرفیت نهادها و سازمان‌های فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ای کشور تحت نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- سیاست‌های کلی آمایش سرزمین: بند ۱ (تربیت انسان‌های سالم، با انگیزه، شاداب، متدین، وطن‌دوست، جمع‌گرا، نظم‌پذیر و قانون‌گرا) و بند ۶ (ارتقای امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی به ویژه اعتیاد، سوانح، آلودگی‌های زیست‌محیطی و بیماری‌ها)
- ابلاغ بسته خودمراقبتی به عنوان پنجمین برنامه ملی تحول سلامت در تاریخ ۹۴/۰۷/۱۸ طی نامه شماره ۱۱۰۳۶/۳۰ به کلیه دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور

واژه‌شناسی و تعریف مفاهیم

سفیر سلامت طلبه:

سفیر سلامت طلبه، به طلبه شاغل به تحصیل داوطلب و علاقه‌مند به فعالیت‌های گروهی در حیطه‌های مختلف سلامت (جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی) گفته می‌شود.

خودمراقبتی:

شامل اعمالی است اکتسابی، آگاهانه و هدفدار که مردم برای خود، فرزندان و خانواده‌شان انجام می‌دهند تا تندرست بمانند، از سلامت جسمی، روانی و اجتماعی خود حفاظت کنند، نیازهای جسمی، روانی و اجتماعی خود را برآورده سازند، از بیماری‌ها یا حوادث پیشگیری کنند، بیماری‌های مزمن خود را مدیریت کنند و نیز از سلامت خود بعد از بیماری حاد یا ترخیص از بیمارستان حفاظت کنند.

هدف کلی

توانمندسازی جامعه هدف برای تأمین، حفظ و ارتقای سلامت خود و همسانان

اهداف اختصاصی

- جذب سفیر سلامت طلبه به میزان ۱۰ درصد طلاب هر مدرسه علمیه
- آموزش سفیر سلامت طلبه به میزان ۱۰۰ درصد داوطلبین سفیر سلامت طلبه
- ارتقای سطح دانش، نگرش و توانمندی طلاب در خصوص خودمراقبتی توسط سفیران سلامت طلبه به میزان ۱۰ طلبه به ازای هر سفیر سلامت طلبه

راهبردها

- جلب مشارکت
- آموزش و توانمندسازی
- اطلاع‌رسانی مبتنی بر فناوری
- پایش و ارزشیابی

جامعه مخاطب

طلاب شاغل به تحصیل در مراکز حوزوی سراسر کشور

شرایط عضویت

- شاغل به تحصیل در مراکز تحصیل حوزوی
  - علاقه مند به موضوع سلامت
  - داوطلب فعالیت در اجرای برنامه های آموزش و ارتقای سلامت
- تبصره: افراد با تحصیلات مرتبط و افرادی که عضو خانواده‌ای هستند که در آن خانواده فردی در حیطه سلامت مشغول به تحصیل و یا کار است، در اولویت قرار دارند.

شرح وظایف سفیران سلامت طلبه

- حضور و مشارکت فعال در برنامه های آموزشی – توجیهی
- تشکیل گروه همسان حوزوی و انتقال آموزش های دریافتی در گروه
- مشارکت در اجرای مناسبت های بهداشتی و کمپین های آموزش سلامت همگانی
- جلب همکاری سایر طلاب در انجام فعالیت های بهداشت و سلامت
- نوآوری و خلاقیت در روند آموزش فعال

اقدامات

- تشکیل کمیته راهبری (شامل معاون فنی معاونت بهداشتی، مدیر گروه/ کارشناس مسوول آموزش و ارتقای سلامت (دبیر کمیته) و سایر مدیران گروه معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی -درمانی، مسوول سلامت مرکز خدمات حوزه های علمیه استان)
- تبصره: کارشناسان مرتبط، متناسب با برنامه و به تشخیص کمیته دعوت خواهند شد.
- تشکیل جلسات هماهنگی- توجیهی در سطوح مختلف
  - برنامه ریزی به منظور اجرای برنامه
  - فراخوان جذب سفیران سلامت طلبه
  - انتخاب و ثبت نام سفیران سلامت طلبه

- اجرای برنامه های آموزش سلامت
- برنامه ریزی به منظور تقدیر از سفیران سلامت طلبه فعال
- پایش و نظارت بر اجرای برنامه
- تحلیل اجرای برنامه و ارایه بازخورد به منظور اصلاح فرایند اجرای برنامه
- تهیه گزارش اجرای برنامه و ارسال آن به مسوولین ذیربط

روش آموزش

آموزش به صورت مجازی و حضوری (با توجه به شرایط) به مدت ۲۰ ساعت در طی هر نیمسال تحصیلی (۶ ساعت اختصاص به آموزش بر اساس نیازسنجی انجام شده در منطقه تحت پوشش و مناسبت های بهداشتی دارد)

منابع آموزشی

- راهنمای خودمراقبتی جوانان
- محتواها و رسانه های آموزشی تولید شده در دفتر آموزش و ارتقای سلامت متناسب با برنامه آموزشی
- محتواها و رسانه های آموزشی تولید شده در سطح دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی متناسب با اولویت های آموزشی تعیین شده براساس نیازسنجی سلامت در منطقه تحت پوشش

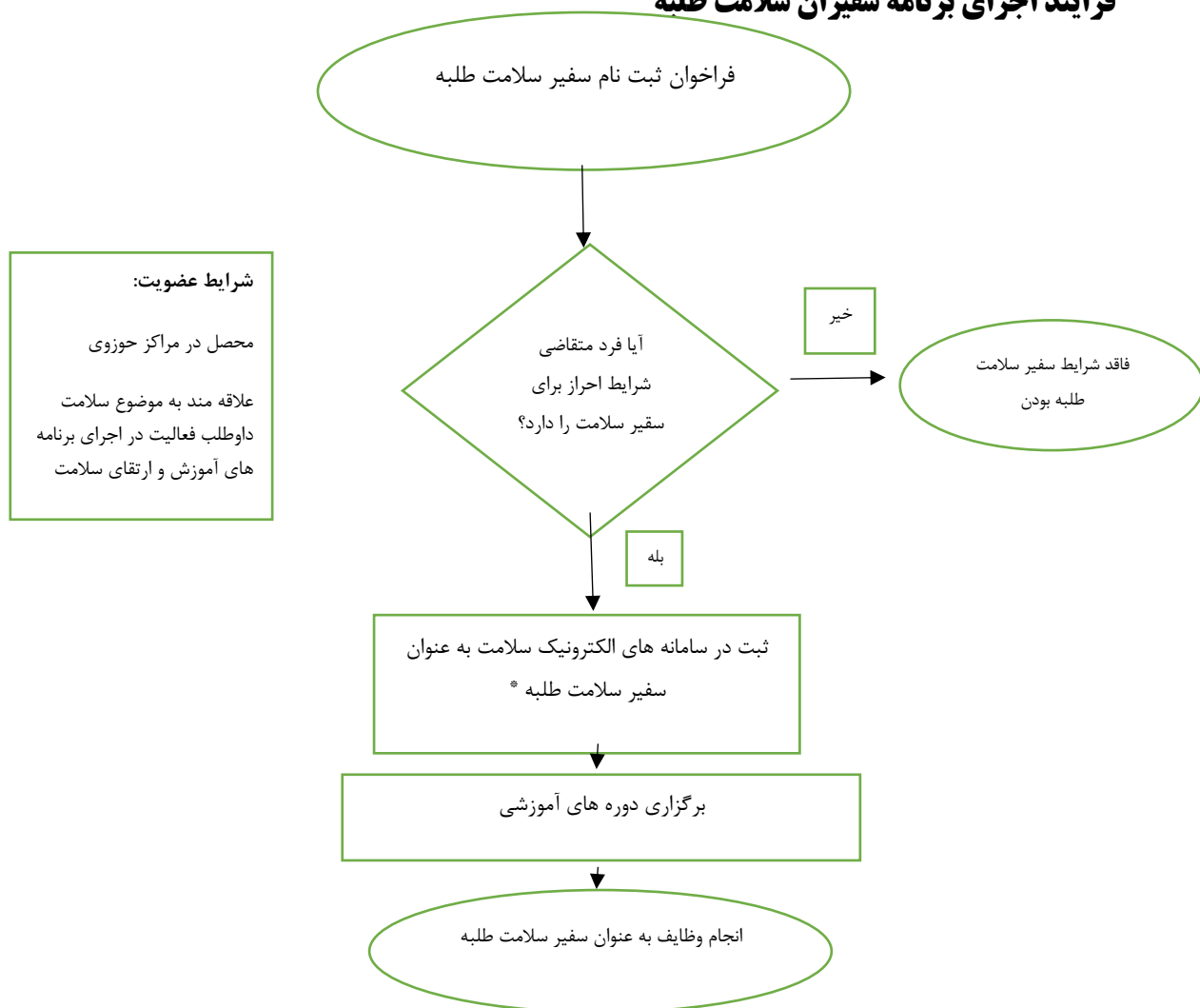
زمان اجرا

از سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

شاخص های پیشنهادی

- تعداد سفیر سلامت طلبه به صورت تجمعی
- درصد پوشش برنامه سفیر سلامت طلبه

فرایند اجرای برنامه سفیران سلامت طلبه

*در صورت نبود امکان ثبت نام سفیران سلامت طلبه در سامانه های الکترونیک سلامت، ثبت نام به صورت دستی انجام خواهد شد.

فرم گزارش برنامه سفیران سلامت طلبه

(تا زمان بارگذاری برنامه در سامانه های پرونده الکترونیک سلامت، این اطلاعات به صورت دستی جمع آوری می شود)

فعالیت های انجام شده به عنوان سفیر سلامت طلبه	وضعیت دوره های آموزشی			شماره تلفن همراه	سطح تحصیلات حوزوی	جنس	سن (سال)	کدملی	نام حوزه	نام و نام خانوادگی
	نام دوره	آموزش فردی / گروهی	حضور / غیرحضور							

نکته: بعد از اتمام تحصیل سفیر سلامت طلبه در حوزه، اطلاعات این سفیر در بخش بایگانی ذخیره و در محاسبه شاخص در نظر گرفته نمی شود.